

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-15255-029
Otsuse kuupäev	2. veebr 2023
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Anastasia Nezgovorova, Kristin Truus
Tarbija	
Kaupleja	Metsaeksperdi Metsakorralduse osaühing, 11008306
Tarbija nõue	Kauplejale makstud tasu tagastamine.
Asja läbivaatamise aeg	11. jaan 2023

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. jätta avaldus rahuldamata.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

9.juulil 2022 küsis tarbija kauplejalt pakkumust Elva vallas, Suure – Rakke külas asuva kinnistu kohta (katastriüksus 66601:002:0246) metsamajanduskava koostamiseks. Kaupleja tegi 11.juulil 2022 pakkumuse töö tegemiseks 301,00 euro eest, millega tarbija 20.juulil 2022 nõustus.

10.oktoobril 2022 saatis kaupleja tarbijale tutvumiseks metsaüksuse takseeriseloomustuse ja esitas arve nr 22101002 301,00 euro tasumiseks. Samas palus kaupleja tarbijalt nõusolekut metsaregistri pidajale andmete saatmiseks. Tarbija nõusolekut ei andnud. Tarbija põhjendab andmete edastamise keelamist kauplejalt oodatud vastuste ja selgituste puudumisega.

Tarbija tasus 1/2 osa kaupleja arvest 25.oktoobri 2022 maksekorraldusega ja ülejäänud osa 6.novembri 2022 maksekorraldusega.

Tarbija väidab, et kaupleja viivitas töö tegemisega; esitatud töö on puudustega. Kaupleja arve tasus ta kauplejapoolse ahistamise ja eraellu sekkumise lõpetamiseks. Ta ei ole kunagi nõustunud ettemaksu tasumisega 100% ulatuses. Kuna metsamajanduskava on senini esitamata, peab kaupleja ettemaksu tagastama.

Tarbija nõuab kauplejalt 301,00 eurot. Tarbija palub komisjonil hinnata, kas kaupleja kasutatud kauplemisvõtted on Eestis lubatavad.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja väidab, et tarbijale on saadetud kõik olulised andmed, mis iseloomustavad hinnatud katastriüksust. Takseerimiskavas sisalduvaid andmeid saab metsaregistri pidajale saata üksnes omaniku nõusolekul. Kui tarbija selle nõusoleku annab, saadetakse andmed registripidajale ning vajadusel neid korrigeeritakse.

Kuivõrd tarbija on andmete edastamisest selgesõnaliselt keeldunud, ei saa kaupleja edasisi toiminguid teha. Enne metsaregistrisse andmete kandmist kava ei väljastata, kuna võib tekkida olukord, kus registripidaja poolt tehtud korrigeerimiste tulemusena erinevad kavas ja registris sisalduvad andmed.

Tarbija tellimuse alusel on töö tehtud ja tarbija on kokkulepitud ulatuses tasu maksnud. Töö lõplik vormistamine on tegemata tarbijast tingitud põhjusel. Kui tarbija annab andmete edastamiseks nõusoleku, saadetakse andmed kohe metsaregistrisse ja peale kannete tegemist saadetakse kava tarbijale, kas köidetud kaustana või digitaalselt; täiendavaid kulutusi tarbijale enam ei teki.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseaduse (TKS) § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Poolte selgituste järgi põhineb võlasuhe töövõtulepingul. VÕS § 635 järgi kohustub töövõtja töövõtulepinguga valmistama või muutma asja või saavutama teenuse osutamisega muu kokkulepitud tulemuse (töö), teine isik (tellija) aga maksma selle eest tasu.

Pooled ei vaidle lepingu sõlmimise üle; vaidlus puudub ka selles, et tarbija sõlmis lepingu eesmärgiga saada kauplejalt metsamajanduskava. Vaidlus on selles, kas kaupleja on lepingu täitnud nõuetekohaselt ning selles, kas kauplejal on õigus tarbijalt saadud tasule.

Esmalt selgitab komisjon lepingu tähtajaga seonduvat. VÕS § 82 järgi tuleb kohustus täita kokkulepitud tähtpäeval. VÕS § 636 järgi peab töövõtja juhul, kui tarbijatöövõtulepingus ei ole töövõtulepingu eseme üleandmise aega kindlaks määratud, töö üleandmise kohustuse täitma viivitamata, kuid mitte hiljem kui 30 päeva möödumisel lepingu sõlmimisest.

Komisjonile ei ole esitatud tõendeid, mille alusel oleks võimalik tuvastada, kas ja millises tähtajas või tähtpäevas pooled lepingu sõlmimisel kokku leppisid. Tarbija väidab, et kaupleja lubas teha kokkulepitud töö septembris; kaupleja sellekohast kokkulepet ei kinnita. Samas kinnitab tarbija, et ta nõustus septembris tähtaja pikendamisega. Kaupleja saatis töö tarbijale ülevaatamiseks 10.oktoobril 2022.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et töö on ajalises mõttes kulgenud kokkulepete kohaselt. Ka juhul, kui tarbija selgitused varasemast tähtajast on õiged, ei oma tähtaja rikkumine vaidluse lahendamisel määravat tähendust. Tähtaja pikendamisega nõustumist tuleb sellisel juhul pidada lepingu kokkuleppeliseks muutmiseks. Tarbija ei ole kasutanud ega esitanud tähtaja rikkumisel põhinevaid õiguskaitsevahendeid.

Järgnevalt hindab komisjon töö vastavust kokkulepitule. Tarbija väidab, et töö ei ole nõuetekohaselt vormistatud ning töös puuduvad olulised osad. Kaupleja väidab, et tarbijale ülevaatamiseks esitatud töö on kooskõlas õigusaktidest tulenevate nõuetega; töö lõplik vormistamine viibib tarbijast tingitud põhjustel.

Töö vastavust hinnatakse VÕS §-s 641 ettenähtu järgi. Töö ei vasta muu hulgas lepingutingimustele, kui tööl ei ole kokkulepitud omadusi, kokkuleppe puudumisel töö omaduste kohta ei sobi töö teatud otstarbeks, milleks tellija seda vajab ja mida töövõtja

lepingu sõlmimise ajal teadis või pidi teadma, kui tellija võis mõistlikult tugineda töövõtja erialastele oskustele või teadmistele, muul juhul aga otstarbeks, milleks seda liiki tööd tavaliselt kasutatakse; tarbijatöövõtulepingu puhul ei ole töö tavaliselt seda liiki tööle omase kvaliteediga, mida tellija võis lähtudes töö olemusest mõistlikult eeldada.

Eelnevast tuleneb, et olukorras, kus lepinguga ei ole nõudeid täpsustatud, peab töö olema otstarbekohaselt kasutatav ja vastama seda liiki tööle esitatud nõuetele.

Metsa korraldamise ja majandamisega seonduv on reguleeritud metsaseadusega (MS § 1 lg 1). Metsa korraldamine koosneb metsa inventeerimisest ja majanduslike tööde planeerimisest (MS § 11 lg 2). Metsamajandamiskava koostamisele esitatavad nõuded on sätestatud keskkonnaministri 16.jaanuari 2009 määrusega nr 2 vastu võetud metsa korraldamise juhendis (MS § 11 lg 4 p 5, kehtiv red 10.oktoobrist 2022).

Tarbija heidab kauplejale ette metsamajanduskavas oluliste osade (tiitelleht; analüüs sh soovitatud raied; uuendamise ja hooldamise info; tööde plaan, raiete jagunemine ja mahud) puudumist, saadetud takseerinfo puudulikkust ja andmete ebaõigsust (puudub info metsa ülevaatamise aja kohta; eraldiste kogupindala on eelmises metsamajanduskavas näidatust väiksem).

Metsa korraldamise juhendi § 21 järgi peab metsamajandamiskavas sisalduma vähemalt 1) tiitelleht või metsakorraldusobjekti iseloomustus; 2) temaatilised kaardid, millel on kasutatud määruse lisas 1 esitatud leppemärke; 3) metsa takseerikirjeldus, mis on koostatud vähemalt määruse §-des 7–12 kirjeldatud takseertunnuste alusel; 4) metsa iseloomustavad koondtabelid ning 5) kavandatud metsamajandustööde nimekirjad ja mahud. Metsamajandamiskava võib lisaks eelkirjeldatule sisaldada ka täiendavat teavet, kui see aitab paremini esile tuua kava sisu ja soodustab metsa kui ökosüsteemi kaitset ja säästvat majandamist.

Komisjonile on esitatud dokument „Kava takseeriseloomustus 2022 – 2031” (edaspidi - kava), mis on koostatud Suure-Rakke külas asuva Vahtra kinnistu (registriosa 1118004) kohta. Kavas on märgitud, et kinnistu üldpindala on 19,0 ha, sh metsamaa pindala 14,5 ha. Avalikult kättesaadava info järgi (maakatastri andmed) on kinnistu (registriosa 1118004) suurus 18,96 ha, sh metsamaa 14,08 ha. Kinnistu üldpinna erisus on seletatav ümardamisega (18,96 ~ 19,0), mis on metsamajandamiskava eesmärki arvestades lubatav.

Metsamaa pindala määratakse metsaseaduse alusel lähtudes looduses tuvastatust. Kaupleja spetsialist on metsamaa üle vaadanud 8.oktoobril 2022 ja toonud pindala välja lähtudes alginformatsioonist puuliikide kaupa. Metsamaa kogupindala on arvutatud õigesti ($4,7+3,7+3,1+2,3+0,4+0,3=14,5$).

Komisjon selgitab tarbijale, et varasemas metsamajanduskavas märgitud metsamaa suurus ei ole ega peagi olema ajas püsiv. Erisused on seletatavad eelkõige looduses toimuvate muutustega, aga ka objekti erisustega (kraavid, osalised raied, tuulemuurud jm), mida võidakse varasemast mõnevõrra erinevalt hinnata. Komisjon nõustub kauplejaga selles, et väheste tähtsusega kõrvalekalded ei mõjuta majandamiskava sisulist tähendust ega metsa majandamist.

Tarbija väidab, et eelmise metsamajanduskava järgi oli eraldisi kokku 21 kogupindalaga 13,5 ha; uues kavas on eraldisi 22, kuid eraldiste kogupindala (13,2 ha) on väiksem. Tarbija arvates on metsaeraldisi moodustatud liiga palju ja lisatud on selgusetu ala. Kaupleja väidab, et eraldiste arv ei sega metsa majandamist; eraldisi moodustatakse lähtudes õigusaktidest.

Mõiste „selgusetu ala” tuleneb samuti õigusaktidest.

Komisjon ei jaga tarbija arusaama selles, et eraldisi on moodustatud liiga palju. Metsa korraldamise juhendi § 4 järgi on eraldis metsa kirjeldamise üksus. Eraldis on pindalalt terviklik metsaosa, mis on päritolu, koosseisu, vanuse, rinnaspindala, kõrguse ja metsakasvukohatüübi poolest kogu ulatuses piisavalt ühetaoline ühesuguste majandamisvõtete rakendamiseks. Eraldiste piirid kantakse metsakaardile metsa ülepinnalise takseerimise käigus. Eraldiste kirjeldamise nõuded on sätestatud juhendis (§ 6 jj).

Komisjoni hinnangul on tarbijale esitatud takseeriseloomustuses eraldisi piisava täpsuse kirjeldatud. Tarbija ei ole konkretiseerinud, milline eraldis on moodustatud ilma aluseta või millise eraldise andmed ei vasta looduses esineva olukorraga. Komisjon nõustub kauplejaga selles, et juhendis väljatoodud takseertunnustele mittevastav ala (eelkõige ebaselgus peapuuliigis) tuleb metsa kirjeldamisel märkida selgusetu alana. Eraldiste kogupindala on 14,5 ha (0,7+0,6+1,2+1,6+0,6+1,3+2,0+0,2+0,4+0,3+0,1+0,3+0,1+0,4+0,3+0,4+1,3+0,2+0,4+1,5+0,4+0,2).

Õige ei ole tarbija väide selles, et kavas ei sisaldu metsa analüüs ja soovitatavaid tööd. Eraldiste kirjelduses on muu hulgas välja toodud boniteedi klass, metsa tüüp, puuliigid, vanus, kõrgus, diameeter, täius, tagavara; ära on märgitud 2020 tehtud raied. Eraldistes on välja toodud ka esinevad kahjustused (vt eraldised 1, 2, 4, 6, 7, 17, 18, 21) ja soovitatud tööd (vt eraldised 1, 4, 6, 7, 8, 11, 16, 17, 18, 20, 21, 22). Kasvava metsa tagavara on kokku 2 734tm, mis on keskmiselt 189tm hektari kohta. Soovitatav puidukasutuse maht on kava järgi 973tm, sellest kasvava metsana 950tm kümne aasta kohta.

Komisjon peab vajalikuks selgitada mõlemale poolele, et võlasuhte pooled peavad teineteise suhtes käituma lähtudes hea usu põhimõttest (VÕS § 6 lg 1 ja 76 lg 2) ja mõistlikult (VÕS § 7). Komisjon ei jaga kaupleja arusaama selles, et tarbijale ülevaatamiseks saadetud töö kohta esitatud küsimustele vastamine väljub töö raamidest ning on hinnatav eraldiseisva konsultatsioonina. Komisjoni arvates on kauplejale saadetud küsimused arusaadavad ning neile vastamine ei oleks nõudnud kauplejalt märkimisväärseid pingutusi; seda ka juhul, kui tarbija on ülevaatamiseks saadetud tööst midagi valesti välja lugenud või midagi tähelepanuta jätnud.

Komisjon juhib kaupleja tähelepanu tarbijakaitseseaduse (TKS) §-dele 3 ja 4, mille järgi on muu hulgas tarbija põhiõiguseks õigus saada pakutava teenuse kohta vajalikku ja tõest teavet; kaupleja on kohustatud andma tarbijale enne teenuse (töö) saamiseks sõlmitava lepingu kohta teavet ulatuses ja korras, mis vastab võlaõigusseaduses või muus seaduses sätestatud lepingueelse teabe andmise kohustusele ja tarbijakaitseseaduses nimetatud tingimustele.

VÕS §-de 14 ja 14' järgi on kaupleja kohustatud tarbijalepingu sõlmimisele eelnevalt andma tarbijale teavet asjaoludes, mille vastu on teisel poolel lepingu eesmärki arvestades äratuntavalt oluline huvi. TKS § 8 järgi on tarbijalepingu sõlmimisel info teenuse hinna kujunemise kohta äratuntavalt oluline. Juhul, kui kaupleja pakkumus metsamajanduskava koostamiseks ei sisaldanud kavas sisalduva kohta täiendava teabe andmist, pidanuks kaupleja selle pakkumuses selgelt välja tooma. Kuivõrd seda tehtud ei ole, tuleb kauplejal anda nõutavad ja vajalikud selgitused pakkumuses näidatud tasu eest.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbijale ülevaatamiseks saadetud kava vastab olulises osas metsa korraldamise juhendis ettenähtule. Komisjon jagab kaupleja arusaama selles, et tööle tiitellehe lisamine ja töö köitmine ühtseks dokumendiks on otstarbekas teha

peale seaduses ettenähtud andmete metsaregistrisse kandmist. Avalikult kättesaadava teabe järgi korrigeeritakse metsaregistri pidaja poolt registrisse kandmiseks esitatud takseerimisinfot ca 10% juhtudel. Seetõttu on mõistlik väljastada kava korrigeeritud andmetega, et kavas ja registri andmetes ei esineks erisusi.

Pooled ei vaidle selles, et tarbija ei lubanud kauplejal kavas märgitud andmeid metsaregistri pidajale edastada. Seega on töö lõpetamine viibinud tarbijast tingitud põhjustel.

Töövõtja tasunõue muutub sissenõutavaks töö valmimisest; vastava kokkuleppe korral töö vastu võtmisest või vastuvõetuks lugemisest (VÕS § 637). Tellija ei pea tasuma enne, kui tal on olnud võimalus töö üle vaadata. Kõnealusel juhul esitati tarbijale töö ülevaatamiseks, millele järgnevalt täitis tarbija tasu maksmise kohustuse. Tarbija on tasu maksnud panga vahendusel; väited tasu maksmisest ähvarduste mõjul, ei ole millegagi tõendatud. Komisjonile ei ole esitatud mingit teavet, millest saaks järeldada, et tarbijal puudus võimalus tasu maksmisest keelduda.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et kaupleja on töö olulises mahus valmis teinud ja tarbijale ülevaatamiseks esitanud. Tarbija on töö eest tasunud kokkulepitud hinna. Kaupleja on kinnitanud, et saadud tasuga on kaetud töö lõplik vormistamine peale andmete metsaregistrisse kandmist.

Komisjonile esitatud tõendite põhjal ei alust heita kauplejale ette lepingu olulist rikkumist (VÕS § 647) ning tarbijal puudus alus lepingust taganemiseks. Tarbija ei ole lepingust taganemise avaldust kauplejale ka esitanud. Tarbija on menetluses avaldanud, et ei soovi kauplejaga lepingulise suhte jätkumist, mis on hinnatav lepingu ülesütlemise tahteavaldusena.

VÕS § 655 järgi on tellija õigustatud lepingu igal ajal üles ütlema; lepingu ülesütlemise korral hinnatakse töövõtja tasunõuet kahel erineval alusel. Lepingu kehtivuse perioodil tehtud töö eest on töövõtjal tasunõue VÕS § 637 järgi; lepingu lõppemisele järgnevalt on töövõtjal tasunõue VÕS § 655 lg 1 järgi.

Komisjon on eelnevalt selgitanud, et töövõtja on lepingu kehtivuse ajal töö olulises osas valmis teinud ja tarbijale saatnud; töövõtja on sellele vastava tasu kätte saanud. Lepingülesütlemine ei mõjuta lepingust kuni ülesütlemiseni tekkinud õiguste ja kohustuste kehtivust (VÕS § 195 lg 2). Seega ei tekkinud tarbijal lepingu ülesütlemise järgselt kaupleja vastu tehtud töö eest makstud tasu tagasinõuet.

Komisjon selgitab kauplejale, et lubadus tarbijalt saadud tasu eest kava lõplikult vormistada on siduv. Juhul, kui tarbija annab kauplejale nõusoleku andmete edastamiseks metsaregistri pidajale, tuleb need edastada, teha vajadusel vastavad korrigeerimised ning saata registrikannete järgselt vormistatud majanduskava tarbijale.

Komisjon selgitab tarbijale, et tarbijavaidluskomisjoni pädevuses ei ole üldine järelevalve ning majandustegevuses kasutatavatele kauplemisvõtetele üldise hinnangu andmine.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija nõue tasu tagastamiseks ei ole põhjendatud ning tuleb jätta rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/

Kristin Truus
/allkirjastatud digitaalselt/